

IZJAVA O NALOŽBENI POLITIKI

Kritnega sklada življenjskega cikla z visoko delniško izpostavljenostjo

Kritni sklad življenjskega cikla z visoko delniško izpostavljenostjo Pokojninske družbe A, d. d., izvaja Pokojninski načrt kolektivnega dodatnega zavarovanja Skupine kritnih skladov življenjskega cikla Pokojninske družbe A, d. d. (PNA-01ŽC) in Pokojninski načrt individualnega dodatnega zavarovanja Skupine kritnih skladov življenjskega cikla Pokojninske družbe A, d. d. (PNA-02ŽC)

KAZALO

OSNOVNI PODATKI O KRITNEM SKLADU.....	1
1. STRATEŠKA PORAZDELITEV SREDSTEV.....	2
2. UPRAVLJANJE TVEGANJ	2
3. DOSTOPNOST IZJAVE O NALOŽBENI POLITIKI.....	3
4. OSEBE, ODGOVORNE ZA SPREJEM IZJAVE O NALOŽBENI POLITIKI.....	3

OSNOVNI PODATKI O KRITNEM SKLADU

Skupina kritnih skladov življenjskega cikla Pokojninske družbe A, d. d., je oblikovana na podlagi zakonodaje Republike Slovenije, ki ureja področje dodatnega pokojninskega zavarovanja, in je sestavljena iz treh kritnih skladov:

- kritni sklad življenjskega cikla z jamčenega donosa in kritni sklad z jamčenega donosa,
- kritni sklad življenjskega cikla s srednjo delniško izpostavljenostjo,
- kritni sklad življenjskega cikla z visoko delniško izpostavljenostjo.

Skupino kritnih skladov življenjskega cikla upravlja Pokojninska družba A, d. d., Tivolska cesta 48, Ljubljana.

Kritni sklad življenjskega cikla z visoko delniško izpostavljenostjo je namenjen članom do vključno dopolnjene starosti 42 let.

Naložbeni cilj kritnega sklada z visoko delniško izpostavljenostjo je doseganje nadpovprečne donosnosti ob sprejeti srednji ravni tveganja. Kritni sklad življenjskega cikla z visoko delniško izpostavljenostjo nalaga pretežno v delnice, a tudi v manj tvegane obveznice. Visoko stopnjo razpršitve tveganj dodatno zagotavlja regijska in sektorska razpršenost sklada, ki sicer nalaga pretežno na razvite trge in pokriva vse najpomembnejše dejavnosti iz vseh najpomembnejših gospodarskih regij.

Pokojninska družba A, d. d., kot upravljavka Skupine kritnih skladov življenjskega cikla izvaja naložbeno politiko življenjskega cikla člana. Upravlavec razporeja sredstva člana v posamezen kritni sklad glede na njegovo starost.

Posamezni kritni skladi se med seboj razlikujejo po naložbenem cilju in po strateški razporeditvi sredstev po vrstah naložb.

Člani Obora pokojninskega sklada:

Aljančič Falež Vera (predstavnica delodajalca),
Dražumerič Marko (predstavnica delodajalca),
Krč Romana (predstavnica članov),
Šterbenc Borut (predstavnica članov),
Županc – Beškovnik Vera (predstavnica članov).

Za nadzor nad upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada je pristojna Agencija za zavarovalni nadzor, Trg republike 3, Ljubljana, Slovenija (www.azn.si).

1. STRATEŠKA PORAZDELITEV SREDSTEV

- a) Kratak opis dolgoročne porazdelitve sredstev glede na vrste dovoljenih naložb

Kritni sklad ima ciljno 70 % (najmanj 55 % in največ 85 %) sredstev naloženih v delnice oz. prenosljive lastniške vrednostne papirje ter enote oziroma delnice odprtih in zaprtih investicijskih skladov, ki imajo sredstva naložena v delnice.

Geografske omejitve delniških naložb:

Delnice	Minimalno	Ciljna vrednost	Maksimalno
Severna Amerika*	15 %	30 %	70 %
Evropa*	15 %	40 %	70 %
Drugo*	0 %	0 %	30 %
Skupaj delnice	55 %	70 %	85 %

*Geografsko izpostavljenost naložbe določa država, v kateri se večinoma vodijo posli izdajatelja.

Kritni sklad ima ciljno 30 % (najmanj 15 % in največ 45 %) sredstev naloženih v obveznice oz. prenosljive dolžniške vrednostne papirje in instrumente denarnega trga ter enote oziroma delnice odprtih in zaprtih investicijskih skladov, ki imajo sredstva naložena v dolžniške vrednostne papirje in instrumente denarnega trga.

Sredstva kritnega sklada so lahko naložena tudi v denarne depozite (do 30 % sredstev sklada), zadolžnice (do 15 % sredstev sklada), netržne instrumente denarnega trga (do 5 % sredstev sklada), enote oz. delnice odprtih in zaprtih investicijskih skladov (do 70 % sredstev sklada) in nepremičnine (do 20 % sredstev sklada).

Najmanj 15 % sredstev kritnega sklada predstavljajo nizko tvegane naložbe (obveznice bonitet naložbenega razreda, dolžniški vrednostni papirji brez bonitetne ocene a z jamstvom države podpisnice sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru oziroma države članice OECD z bonitetno oceno naložbenega razreda, enote premoženja oziroma delnice odprtih investicijskih skladov, ki imajo sredstva naložena v obveznice bonitet naložbenega razreda, instrumenti denarnega trga, denarni depoziti, zadolžnice in denarna sredstva).

- b) Opredelitev vodil uspešnosti poslovanja in način spremljanja uspešnosti poslovanja

Premoženje kritnega sklada bo upravljano aktivno, vodilo za presojo uspešnosti uresničevanja naložbenega cilja sklada pa je kombinacija indeksov S&P 500 Index (30 %), STOXX Europe 600 Price Index (40%) in polovico donosnosti, izračunane v skladu z metodologijo za izračun in višino minimalne zajamčene donosnosti, ki jo predpiše minister, pristojen za finance (30 %).

- c) Opredelitev kriterijev za spremembo porazdelitve sredstev, upošteva spreminjene obveznosti sklada in razmere na finančnih trgih

Pri upravljanju z naložbami bo pokojninska družba nadzorovala strukturo naložb kritnega sklada in usklajenost z naložbeno politiko, navedeno v Pravilih upravljanja Skupine kritnih skladov življenjskega cikla Pokojninske družbe A, d. d., ter z zakonskimi omejitvami. V odvisnosti od razmer na finančnih trgih bo pokojninska družba z naložbami in tveganji spreminjala sestavo naložb po dejavnostih, državah in vrstah finančnih instrumentov ter skrbela za razpršenost naložb kritnega sklada.

Pri izbiri naložb bo pokojninska družba upoštevala potencial rasti finančnih instrumentov v posameznih industrijah in izbranih geografskih trgih.

Pri porazdelitvi sredstev kritnega sklada bo pokojninska družba skrbela, da bo kritni sklad razpolagal z zadostno višino dodatnih likvidnih sredstev, namenjenih poravnavi vseh svojih obveznosti ob njihovi zapadlosti.

- č) Kratak opis splošnih usmeritev upravljavca v zvezi s taktičnimi porazdelitvami sredstev, izbiro finančnih instrumentov in drugih vrst naložb ter izvrševanjem naročil za trgovanje

Podlaga za izbiro naložbe v obveznice različnih zapadlosti je analiza izdajatelja vrednostnega papirja in pričakovanja glede prihodnje spremembe donosnosti. Naložbena odločitev temelji na dejavnikih, ki vplivajo na gibanje tečajev na trgih dolžniških vrednostnih papirjev. V

dolžniške vrednostne papirje se lahko vlagata tudi posredno prek naložb v investicijske sklade.

V lastniške vrednostne papirje in podobne naložbe se lahko vlagata direktno ali posredno prek razpršenih investicijskih skladov. Vsak nakup vrednostnega papirja se presoja kot individualna naložba in tudi z vidika vpliva te naložbe na celoten portfelj. Vsaka naložba se ocenjuje s primerjavo njene notranje vrednosti in tržne vrednosti, relativno primerjavo vrednosti glede na podobne naložbe, likvidnost, kreditnih in poslovnih tveganj ipd..

Ob upoštevanju krovnih omejitev so neodvisno od kriterijev iz prejšnjih dveh odstavkov med lastniške in dolžniške naložbe sklada vključene tudi naložbe, ki zaradi specifičnih dogodkov (npr. specifičnih likvidnostnih potreb izdajatelja vrednostnega papirja, nezmožnosti dostopa izdajatelja do mednarodnih finančnih trgov) predstavljajo ugodno kratkoročno investicijsko priložnost z vidika razmerja med pričakovanim donosom in tveganjem.

Upravljavca si prizadeva, da pri nakupih in prodajah finančnih naložb zagotovi najbolj optimalno izvedbo posla in doseže najboljši možen rezultat glede na cene instrumentov, stroške posla, hitrost in verjetnost izvršitve naročila za trgovanje ter zanesljivo poravnavo posla. Pri trgovanju se upoštevajo še vrednost in značilnost naročila ter druge okoliščine, pomembne za izvršitev naročila na način, ki je za sklad najbolj ugoden.

Upravljavca bo pri nakupih in prodajah finančnih instrumentov za račun kritnega sklada vedno deloval v korist člana.

Če se izvaja trgovanje z isto naložbo tako na skladu kot za lastni račun upravljavca in se lahko upravičeno domneva, da bo zaradi slabe likvidnosti naložbe transakcija izvedena pod različnimi pogoji, mora upravljavca najprej izvesti transakcijo za račun sklada in šele nato za lastni račun (pravilo o preprečevanju konflikta interesov).

2. UPRAVLJANJE TVEGANJ

Tveganje pomeni verjetnost, da se bo zaradi zunanjih ali notranjih dejavnikov zgodila določena škoda ali kakšen drug negativni izid. Upravljanje tveganj obsega ugotavljanje, merjenje in obvladovanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je kritni sklad izpostavljen pri svojem poslovanju.

Za ugotavljanje, merjenje in obvladovanje tveganj pokojninska družba zagotavlja ustrezen sistem nadzora, ki je za posamezno obliko tveganja opredeljen v Načrtu upravljanja tveganj Skupine kritnih skladov življenjskega cikla Pokojninske družbe A, d. d..

Tehnike in orodja, ki jih bo pokojninska družba uporabljala pri upravljanju s tveganji kritnega sklada, vključujejo spremljanje premoženja kritnega sklada po različnih kriterijih (koncentracija naložb po panogah, regijah, valuti, trajanju naložb, bonitetni oceni, likvidnosti naložb ...), diverzifikacijo naložb, analizo naložb, usklajevanje ročnosti naložb, načrtovanje in usklajevanje denarnih tokov ter analizo tvegane vrednosti (ang. value at risk) – največja pričakovana izguba pri določeni stopnji zaupanja v določenem časovnem obdobju.

Kritni sklad je izpostavljen naslednjim tveganjem, ki vplivajo na spreminjanje čiste vrednosti sredstev kritnega sklada in posledično na vrednost sredstev člana:

Tržno tveganje izhaja iz dejavnikov, ki vključujejo možnost nenadnega in dlje časa trajajočega splošnega padca tečajev na kapitalskih trgih zaradi splošnih tržnih in gospodarskih razmer (sistematično tveganje), in iz dejavnikov, povezanih z aktivnostmi izdajatelja finančnega instrumenta (nesistematično tveganje).

Tveganje koncentracije naložb v določeni vrsti naložb ali na določenem trgu pomeni, da se zvišuje potencialno tveganje večjega nihanja donosov in da lahko posamezne naložbe zelo močno vplivajo na donosnost kritnega sklada.

Sistematično tveganje bo merjeno prek mer relativne nihajnosti (kot na primer: beta, celotna beta, napaka sledenja, sharpov kazalnik ipd.) vrednosti enote premoženja kritnega sklada v primerjavi z referenčnim indeksom, kot je ta določen v 1.b točki, in obvladovano prek visoke stopnje razpršitve naložb, preverjanjem skladnosti sestave premoženja s pravili upravljanja ter morebitnega nadzorovanega in analitsko podprtega odstopanja sestave premoženja sklada od sestave referenčnega indeksa.

Nesistematično tveganje posamezne naložbe bo obvladovano prek izdelave skrbne analize tveganosti naložbe, ki je sestavni del analize vrednostnega papirja.

Kreditno tveganje je tveganje, da dolžnik (banka oziroma izdajatelj finančnega instrumenta) svojih obveznosti do kritnega sklada ne poravnava pravočasno in/ali v celoti.

Kreditno tveganje v pretežni meri določajo pogodbeni ali druga pravna razmerja z nasprotnimi strankami, bonitetne ocene izdajateljev finančnih instrumentov in izpostavljenost sklada do posamezne osebe oziroma skupine oseb, ki so med seboj povezane tako, da predstavljajo eno samo tveganje.

Kreditno tveganje se obvladuje s skrbnim izborom partnerjev, preverjanjem njihove bonitete oz. izdelavo lastne kreditne analize ter z razpršitvijo naložb glede na izdajatelje, panoge in geografska področja. Za namen varovanja pred kreditnim tveganjem se lahko uporabijo tudi izvedeni finančni instrumenti.

Obrestno tveganje je tveganje, da dosežena donosnost naložb v obveznice ali depozite zaradi spremembe ravni obrestnih mer ne doseže pričakovane donosnosti. Obrestno tveganje je običajno zelo povezano s tveganjem inflacije.

Obrestno tveganje se ugotavlja na podlagi spremljanja strukture premoženja naloženega v dolžniške vrednostne papirje in instrumente denarnega trga glede na tip obrestne mere (fiksna, variabilna), ter trajanja in ročnosti.

Obrestno tveganje se meri z izračunavanjem kazalnikov, ki odražajo občutljivost finančnih instrumentov na spremembo ravni tržnih obrestnih mer (trajanje) ter spremembo krivulje donosnosti.

Obrestno tveganje se upravlja predvsem s spremembami strukture premoženja naloženega v dolžniške vrednostne papirje in instrumente denarnega trga, s katerimi se prilagaja trajanje portfelja, s prestrukturiranjem naložb iz naložb s fiksno obrestno mero v naložbe s spremenljivo obrestno mero ali obratno in z uporabo izvedenih finančnih instrumentov.

Likvidnostno tveganje je tveganje, da kritni sklad zaradi omejene likvidnosti naložb na posameznem trgu finančnih instrumentov s temi naložbami ne more trgovati oziroma lahko trguje z njimi le po občutno slabših pogojih (zlasti cenovnih) kot tistih, po katerih so te naložbe ovrednotene. Likvidnostno tveganje kritnega sklada je odvisno tudi od relativnega obsega podanih zahtev za izplačilo oziroma vplačilo v kritni sklad.

Indikatorji likvidnostnega tveganja so višina denarnih in dodatnih likvidnih sredstev, število in vrednostni obseg zahtev za izplačila iz sklada oziroma prenos med skladi, razlika med povpraševano in ponujeno ceno posameznega vrednostnega papirja, velikost in starost izdaje posameznega dolžniškega vrednostnega papirja, število dni trgovanja z vrednostnim papirjem glede na vse dneve trgovanja v letu, povprečni dnevni promet z vrednostnim papirjem in drugi.

Likvidnostno tveganje se upravlja dnevno, z uravnavanjem likvidnostne strukture naložb in obsega denarnih in dodatnih likvidnih sredstev.

Valutno tveganje je posledica tega, da so sredstva kritnega sklada lahko naložena tudi v naložbe, katerih vrednost oziroma prihodki, ki iz njih izvirajo, določeni v drugi valuti, kot je valuta, v kateri se izračuna vrednost enote premoženja kritnega sklada. V primeru deprecije ali devalvacije teh valut lahko pride do nihanja in negativnega vpliva na donosnost naložbe kritnega sklada.

Valutno tveganje se meri prek izpostavljenosti sredstev sklada do posameznih valut.

Valutno tveganje se obvladuje predvsem prek valutne razpršenosti naložb v lastniške vrednostne papirje ter prek praviloma evrsko denominiranih naložb v dolžniške vrednostne papirje in instrumente denarnega trga.

Tveganje inflacije je tveganje, da bo realna donosnost naložbe nižja od pričakovane, kar pomeni, da bo kupna moč prihrankov v kritnem skladu ob izplačilu (unovčitev) nižja od pričakovane.

Tveganje spremembe predpisov je tveganje, da pride v Republiki Sloveniji ali v državah, na kapitalske trge katerih kritni sklad nalaga premoženje, do za kritni sklad neugodne spremembe predpisov, vključno s spremembo davčnih predpisov in vsemi vrstami omejitev kapitalskih tokov s tujino, ki lahko negativno vplivajo tako na likvidnost kot na vrednost naložb na kapitalskih trgih.

Politično tveganje je tveganje političnega režima posamezne države, ki povečuje nestabilnost okolja, v katerem poslujejo podjetja.

Tveganje poravnave pomeni, da ne pride do poravnave pri prenosu denarnih sredstev ali prenosu imetništva finančnih instrumentov v predvidenih oziroma določenih rokih, kar lahko poveča likvidnostno tveganje tako za kritni sklad kot za člane.

Tveganje skrbništva pomeni tveganje, da skrbnik premoženja kritnega sklada ne more ali ne izvaja storitev skrbništva z ustrežno kakovostjo, skrbnostjo, varnostjo, hitrostjo ali potrebnim obsegom.

Tveganja izvedenih finančnih instrumentov oz. drugih tehnik upravljanja sredstev

Izvedeni finančni instrumenti se uporabljajo izključno z namenom obvladovanja tveganj, predvsem obrestnega, kreditnega, tržnega ali valutnega.

Tveganja izvedenih finančnih instrumentov in drugih tehnik upravljanja se ugotavljajo prek izračunavanja skupne izpostavljenosti sklada, ki vključuje pozicijo v izvedenem finančnem instrumentu preračuna v enakovredno pozicijo v osnovnem instrumentu takšnega izvedenega finančnega instrumenta (standardna metoda zavezujoče izpostavljenosti). Preračun se izvede s pomočjo tržne vrednosti osnovnega instrumenta.

Tveganje izvedenih finančnih instrumentov in drugih tehnik upravljanja se obvladuje prek prilagajanja skupne izpostavljenosti osnovnega instrumenta, skrbne izbire nasprotne stranke ter smiselne razpršitve nasprotnih strank v poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti.

Operativno tveganje je tveganje nastanka izgube sklada zaradi neustreznih notranjih procesov in nepravilnega ravnanja ljudi oziroma delovanja sistemov v pokojninski družbi ali zaradi zunanjih dogodkov in dejanj.

Med operativna in sistemska tveganja sodijo predvsem naslednje vrste tveganj: tveganje v povezavi s trgovanjem, tveganje, ki nastaja pri poravnavi, tveganje v povezavi z informacijskim sistemom in nepooblaščenim vstopom vanj ter tveganje v povezavi z zagotavljanjem varnosti podatkov.

Osnove za ugotavljanje operativnega tveganja so zakonski predpisi s področja zavarovalništva, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, s področja vrednostnih papirjev ter interni akti in pravilniki družbe, ki urejajo področje naložb.

3. DOSTOPNOST IZJAVE O NALOŽBENI POLITIKI

Izjava o naložbeni politiki Kritnega sklada življenjskega cikla z visoko delniško izpostavljenostjo je dostopna na spletni strani www.pokojninskad-a.si. Upravlavec kritnega sklada članu na njegovo zahtevo izroči brezplačen izvod Izjave o naložbeni politiki.

4. OSEBE, ODGOVORNE ZA SPREJEM IZJAVE O NALOŽBENI POLITIKI

Za sprejem Izjave o naložbeni politiki je odgovorna uprava upravljavca Skupine kritnih skladov.

Član uprave
Blaž Hribar

Predsednica uprave
Karmen Dietner

